

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**76-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

14 травня – 23 травня 2024 р.

Полтава 2024

зменшення інтересу до альтернативних підходів у розв'язанні проблем; ригідність у мисленні зростання нудьги, туги, апатії, або брак авантюризму, смаку та інтересу до життя; надання переваги стандартним шаблонам, рутині, ніж творчості, цинізм або байдужість до нововведень та новітніх підходів. [3, с. 11-14]

Отже, постійне переживання негативних емоцій може виснажити та знизити відчуття задоволення від роботи або життя, та брак позитивних емоцій теж впливає на емоційне вигорання, Якщо людина постійно переживає відчуття безпорадності або втомленості без позитивних емоційних вражень, це може призвести до вигорання.

Література

1. Артиненко В.А. Емоційне вигорання. Вісник Національного університету оборони України. Зб-к наук. праць. К.: НУОУ, 2023. Вип. 1 (71). 149 с.
2. Котик Т. М. Нова українська школа: теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи: навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи. Тернопіль, Астон, 2020. 192 с.
3. Мірошниченко О.А. Профілактика синдрому «професійного вигорання» у працюючих в екстремальних умовах: Начально-методичний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 156 с.
4. Охріменко А.В. Емоційне вигорання. Психологія: реальність і перспективи. Зб-к наук. Праць. РДГУ, 2020. Вип. 14. С. 126-130.

УДК 369.013

*А.М. Крижска, студентка гр. 301-ФП
Науковий керівник: В.В. Шевчук, к.псих.н., доцентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ТИП ТЕМПЕРАМЕНТУ ТА КОНФЛІКТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Проблема конфліктів та конфліктності вже давно є предметом багатьох наукових досліджень, серед яких варто виділити праці О. Бондаренка, Ф. Бородкіна, Ф. Василюка, Н. Грішиної, О. Єршова, А. Ішмуратова, І. Коряка, Г. Ложкіна, Л. Петровської, М. Пірен, Н. Пов'якель, Т. Титаренко, серед зарубіжних вчених Л. Козера, М. Дойча, Д. Скотта та ін. Значний внесок у вивчення цієї проблеми зробили А. Анцупов, Л. Ємельяненко, В. Зазикін, С. Ємельянов, Н. Нечаєва, А. Шипілов та ін.

Конфліктність особистості розуміється як інтегральна властивість, яка виявляється через частоту вступу в міжособистісні конфлікти та

характер когнітивного, емоційного, поведінкового реагування в них. За стійкої високої конфліктності людина стає постійним ініціатором напружених стосунків з оточенням [1, с. 32].

Узагальнюючи визначення конфліктності особистості (М. Пірен, Ю. Черненко, В. Шейнов), дослідниця О. Чайковська відзначає, що конфліктність є системною складною властивістю особистості, яка включає комплекс психічних властивостей, а саме: неадекватну (завищену або занижену) самооцінку своїх можливостей і здібностей, яка йде у розріз з оцінками навколишніх, що й викликає конфлікт; прагнення домінувати будь-що, де це можливо і неможливо; консерватизм мислення, поглядів, переконань, небажання подолати застарілі традиції; зайва принциповість і прямолінійність у висловах і думках, прагнення сказати те, що є, на погляд особистості, правдою, іншому в очі, незважаючи ні на що; певний набір емоційних якостей особистості: тривожність, агресивність, упертість, дратівливість.

Конфліктність особистості є деструктивним особистісним утворенням, що визначається наступним комплексом факторів: особистісно-психологічних (темперамент, рівень агресивності, емоційний стан (тривожність)); соціально-психологічних (соціальні установки і цінності, ставлення до опонента, спрямованість у взаємодії, компетентність у спілкуванні, інтелект, основні тенденції поведінки); соціальних факторів (умови життя і діяльності, можливості релаксації, соціальне оточення, загальний рівень культури, можливості для задоволення потреб та ін.). Разом з тим конфліктність особистості є однією з вікових характеристик у підлітковому та юнацькому віці.

Наукове поняття основ темпераменту вперше дав І.П. Павлов у своєму вченні про типи нервової системи тварин і людини. Доводячи наявність певної закономірності у вияві індивідуальних особливостей, І.П. Павлов висунув гіпотезу, що в основі їх лежать фундаментальні властивості нервових процесів – збудження та гальмування, їх врівноваженість і рухливість [2, с. 808]. Виділені І.І. Павловим типи нервової системи не тільки за кількістю, а й за основними характеристиками відповідають чотирьом класичним типам темпераменту:

- сильний, рухливий, урівноважений тип – сангвінік;
- сильний, урівноважений, інертний тип – флегматик;
- сильний, неуврівноважений тип – холерик;
- слабкий тип – меланхолік

Холерик характеризується підвищеною емоційною реактивністю. Він буває нетерплячим, запальним та різким у стосунках, прямолінійний. За спрямованістю холерик інтроверт, любить бути в центрі уваги. Сангвінік характеризується підвищеною реактивністю, він голосно сміється та бурхливо сердиться. Почуття виникають легко і так само легко змінюються, може контролювати свої емоції відповідно до умов

середовища. Флегматик спокійний, завжди врівноважений, наполегливий і завзятий трудівник життя. Його реакції оптимально пристосовані до сили умовних подразників, а тому флегматики адекватно реагують на впливи зовнішнього середовища. За спрямованістю інтроверт. Меланхолічному типу темпераменту властива слабкість як збудливого, так і гальмівного процесів. За спрямованістю меланхолік інтроверт, тому він важко переживає зміну життєвого оточення, потрапляючи в нові умови, відчувається розгубленим.

Таким чином, темперамент містить у собі цілий комплекс природжених особливостей особи, які виявляються при соціальній взаємодії, і особливо яскраво в конфліктних ситуаціях. Отже, можна припустити, що існує опосередкований взаємозв'язок між конфліктністю і темпераментом. Відповідно зовнішня поведінка індивіда проявляється залежно від його темпераменту. Тому меланхолік більше всього обере шлях пристосування, холерик суперництво, сангвінік обере шлях компромісу або співпрацю, а флегматик уникнення.

Література

1. Лчкішева А., Мілінчук С. Особливості конфліктної поведінки у міжособистісній взаємодії підлітків *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Серія «Педагогічні науки». 2021. Випуск 2. С. 30–36.

2. Харцій О.М. Вплив темпераменту на поведінку людини у конфлікті. *Scientific Collection «InterConf», (39):with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (December 26-28, 2020). Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2022. С. 807-809.*

УДК 159.954.4-047.23

*В. О. Ксьонз студентка гр. 301-ФП
Науковий керівник: В.В.Шевчук, к.псих.н., доцентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПІДХОДИ У ВИВЧЕННІ ФЕНОМЕНУ КРЕАТИВНОСТІ

Термін «креативність» уперше було вжито у 1922 році психологом Д. Сімпсоном. На думку вченого «креативність» – це здатність людини відмовитися від стереотипних способів мислення, «здатність до руйнування загальноприйнятого, звичайного порядку походження ідей у процесі мислення».

Креативність як окреме поняття було виділено лише в 50-х рр. ХХ ст. завдяки Дж. Гілфорду. Дж. Гілфорд вважав, що креативність – це здатність відмовлятися від стереотипних способів мислення.